

JAC. P. THIJSSSE
COLLEGE

Anti-pestprotocol

2024-2025

INHOUDSOPGAVE

ANTI-PESTPROTOCOL.....	3
Uitgangspunten.....	3
Vijfsporenaanpak.....	3
ACTIES/STAPPENPLAN BIJ PESTMELDING	4
ROL VAN ANTI-PESTCOORDINATOR.....	4
INFORMATIE OVER PESTEN.....	5
Wat is pesten?	5
VERSCHILLENDE ROLLEN BINNEN HET PESTPROBLEEM	6
ROL VAN ANTI-PESTCOORDINATOR.....	7
BIJLAGE 1: Pedagogisch klimaat op het Jac. P. Thijsse College	8
BIJLAGE 2: Gesprek zonder schuldvraag..	9

ANTI-PESTPROTOCOL

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Het Jac. P. Thijsse College neemt daarom pesten heel serieus en heeft dit anti-pestprotocol opgesteld. Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

Uitgangspunten

1. Het Jac. P. Thijsse College is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
2. Pesten wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
3. De docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen hebben een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de betreffende mentor zodat er actie ondernomen kan worden.

Vijfsporenaanpak

Het Jac. P. Thijsse College hanteert de vijfsporenaanpak. Dat houdt het volgende in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

Het Jac. P. Thijsse College heeft een anti-pestcoördinator aangesteld. Deze anti-pestcoördinator zorgt ervoor dat alle medewerkers van het Jac. P. Thijsse College geïnformeerd zijn over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. Dit anti-pestprotocol vormt de basis voor het beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen onze school zo optimaal gewaarborgd kan worden. Medewerkers van het Jac. P. Thijsse College vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

Het bieden van steun aan de gepeste

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen en eventuele hulp wordt aangeboden.
- Bekeken wordt hierbij o.a. of een gesprek zonder schuldvraag met de pester passend is.

Acties richting de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het eventuele gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag en eventuele hulp aanbieden.
- Bekeken wordt hierbij o.a. of een gesprek zonder schuldvraag met de gepeste passend is.

Het betrekken van de andere rollen bij het pesten

De mentor bespreekt het pesten eventueel ook met andere rollen binnen het pestprobleem. Hierbij worden de afspraken conform De DEAL meegenomen. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en over wat zij andere rollen kunnen bijdragen aan een verbetering van de situatie.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten, kunnen dit bij de mentor van hun kind aangeven.
- Het Jac. P. Thijsse College werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- Het Jac. P. Thijsse College geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- Het Jac. P. Thijsse College verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

ACTIES/STAPPENPLAN BIJ PESTMELDING

1. Medewerkers, ouders en leerlingen die pestgedrag signaleren, melden dit bij de desbetreffende mentor.
2. De mentor volgt de vijfsporenaanpak (zie p. 2 en 3). Dit houdt in dat de mentor in gesprek gaat met de gepeste, de pester en eventueel met andere rollen die betrokken zijn bij het pestprobleem.
3. Mocht blijken dat de pestproblematiek niet voldoende opgelost kan worden, dan schaal de mentor op. Dat betekent dat de mentor samen met de mentorbegeleider een plan van aanpak maakt.
4. Van alle gesprekken en acties worden door de mentor aantekeningen gemaakt die opgeslagen worden in Magister.
- 5A. De mentor checkt of de maatregelen die zijn genomen het gewenste effect opgeleverd hebben. Zo niet, dan treedt 5B in werking.
- 5B. De mentor betreft de teamleider bij de besluitvorming over eventuele andere maatregelen, eventueel in samenspraak met de directie.

Het hierboven weergegeven actieplan is een algemene leidraad; per situatie wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn.

INFORMATIE OVER PESTEN

Wat is pesten?

We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Dit kan verbaal, fysiek of via social media plaatsvinden. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen van het Jac. P. Thijsse College en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent dit dat ze groeps gesprekken houden, bespreken hoe de leerlingen met de groepsapp omgaan, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Tussen plagerij en pesten loopt een diffuse grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen is gerechtigd zelf aan te geven wat hij als acceptabel beschouwt.

Cyberpesten:

Pesten via internet/ social media is moeilijk te controleren of te traceren. Het Jac. P. Thijsse College stelt zich het standpunt dat dit niet getolereerd wordt, ook al vindt dit niet plaats tijdens schooluren. De mentor bespreekt de do's en don'ts van internet en in een groepsapp. We proberen ouders en leerlingen zo goed mogelijk te informeren over veilig omgaan met internet.

In onderstaande opsomming staan voorbeelden die mogelijk als pesten beschouwd kunnen worden.

Met woorden:

- vernederen, belachelijk maken
- schelden, dreigen
- met bijnamen aanspreken
- digitaal pesten, bijvoorbeeld via mail of social media

Lichamelijk:

- trekken aan kleding, duwen en sjorren
- schoppen, bijten, bespugen en slaan
- krabben en aan haren trekken
- wapens gebruiken

Achtervolgen:

- opjagen en achterna lopen
- in de val laten lopen, klem zetten of rijden
- opsluiten
-

Uitsluiting:

- doodzwijgen en negeren
- uitsluiten van feestjes
- niet meedoen bij groepsopdrachten

Stelen en vernielen:

- afpakken en/of stukmaken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
- banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing:

- dwingen om geld of spullen af te geven
- het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen
- via social media onder druk zetten

VERSCHILLENDE ROLLEN BINNEN HET PESTPROBLEEM

Pesten is een groepsprobleem. In iedere groep waarin wordt gepest zijn verschillende rollen te onderscheiden die ervoor zorgen dat het pesten ontstaat, in stand wordt gehouden, verergert of vermindert.

De pester

De pester is degene die het initiatief neemt tot het pesten. Pesters worden vaak populair gevonden door andere leerlingen uit de groep, omdat ze meer macht hebben in de groep. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Tegelijkertijd zijn ze niet geliefd. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om, om gepest te worden. Daarnaast hebben pesters soms ook een positieve blik op het gebruik van geweld.

Er zijn diverse oorzaken aan te wijzen waarom iemand pestgedrag laat zien:

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is.
- Spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie.
- Een negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde.
- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.
- Verveling

De gepeste / het slachtoffer

De gepeste of het slachtoffer is degene die gepest wordt en het doelwit is van de pesterijen.

Een leerling die wordt gepest, praat er thuis of op school niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met het Jac. P. Thijsse College of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat hij/zij niet mag klikken

De ouders van een leerling die gepest wordt, kunnen er moeite mee hebben dat hun kind aan zichzelf zou kunnen werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden.

Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheids-)training aan bijdragen.

De meeloper / aanmoediger

De meeloper of aanmoediger is een leerling die zich ophoudt in de groep rond de pester en die actief meedoet met het pesten. Als de pester begint dan doet de meeloper actief mee of lacht het slachtoffer uit en moedigt daarmee de pester aan om dit pestgedrag vaker te laten zien. Het kan zijn dat de meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Het kan ook zijn dat ze dit gedrag laten zien uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen. Anderen zien het pesten als een spel en doen daarom mee. Meelopers/aanmoedigers zijn zich lang niet altijd bewust van het negatieve effect van hun gedrag.

De buitenstaander

De buitenstaander wil niets met het pesten te maken hebben en trekt zich terug door zich om te draaien of weg te lopen zodra er wordt gepest. In deze groep zitten veel leerlingen die zelf ook echt last hebben van het gepest en zich rot voelen om wat er gebeurt. Ze durven niet in te grijpen of weten niet wat ze moeten doen en kunnen zich daardoor schuldig voelen.

De helper / verdediger

De helper of verdediger komt op voor de gepeste en voor zichzelf. Dit kan hij/zij doen door de gepeste te troosten, de pester op zijn/haar gedrag aan te spreken of het pesten bij anderen (bijvoorbeeld de mentor) te melden.

De omstander

De omstander is een persoon die niet in de groep zit, maar wel bij de groep betrokken is, zoals de mentor, docenten, ouders, leerlingen van andere klassen, etc.

BIJLAGE 1: Pedagogisch klimaat op het Jac. P. Thijsse College

Citaat uit het Schoolplan:

Ook met onze pedagogische benadering stimuleren we dat onze leerlingen een open en empathische levenshouding laten zien en dat ze gemotiveerd zijn om te leren. Ons 'hart voor alle leerlingen en voor hun toekomst' komt ook tot uitdrukking in onze pedagogische aanpak. We zijn ervan overtuigd dat als we allemaal nauw samenwerken en uitstralen dat het pedagogisch klimaat geldt voor alle betrokkenen bij de school, we het positieve pedagogische klimaat kunnen creëren waarin alle JPT'ers tot bloei kunnen komen en het beste uit zichzelf kunnen halen. (Bron: site www.jpthijsse.nl/onderwijs - Schoolplan)

Het Jac. P. Thijsse College vindt het belangrijk dat de leerlingen trots zijn op zichzelf, op hun prestaties, op hun school, dat zij respectvol met elkaar omgaan en dat zij een empathische houding ten aanzien van andere culturen en levenswijzen laten zien.

BIJLAGE 2: Gesprek zonder schuldvraag

Fase 1: situatie inleiden

- Contact maken (namen noemen, aanspreken, uitnodigen)
- Feiten melden door middel van een IK-boodschap. (gedrag, wat heb je gezien, gehoord)
- Ieder geeft gevoelens weer door een IK-boodschap.
- Het doel aangeven van het gesprek (uitspreken en oplossen).

Fase 2: Delen

Om de beurt deelnemers laten vertellen wat er is gebeurd en daarna checken bij de anderen: herkennen ze dit? Laat ze vertellen hoe zij zich voelden en check of ze zich kunnen voorstellen hoe de ander zich voelde? Vraag daarbij ook naar de bedoeling van het gedrag.

Fase 3: Oplossen

- Brainstormen over mogelijke oplossingen. Wat kan een ieder doen om de situatie positief te veranderen
- Oplossing kiezen met elkaar.
- Checken of iedereen het eens is met de oplossing.
- Evalueren van het gesprek en compliment maken.
- Zorgen voor een positieve afsluiting met gedragselement bijvoorbeeld een compliment voor elkaar, rollenspel.

Fase 4: Oefenen

- Oefenen met de oplossing door het uitspelen in een rollenspel.

Fase 5: Afspraken evalueren en bijsturen

- Afspraken maken over wanneer en hoe te evalueren en gesprek afronden.
- Aanwezig blijven en zo nodig begeleiden, bijstellen, evalueren van de oplossing.
- Vervolggesprek ter evaluatie: hoe gaat het nu? Eventueel samen afspraken nog scherper stellen.

Do's en Dont's

- Gebruik niet het woord "waarom" als je vragen stelt. Voelt beschuldigend. Gebruik "wat maakt nou dat..", "hoe komt het dat..", etc.
- Wees je erg bewust van je lichaamstaal.
- Vermijd het gebruik van het woord "maar" zoveel mogelijk. Gebruik het woord "en".